

روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران

مصوبات مجلس شورای اسلامی
مرجع تصویب: مجلس شورای اسلامی
شماره ویژه نامه: ۸۲۶

نسخه ۲۴، بهمن ۱۳۹۴

سال هفتاد و دو شماره ۲۰۶۶۵

قانون اصلاح موادی از قانون آیین نامه داخلی مجلس شورای اسلامی

شماره ۸۳۳۱۲/۳۷۷

۱۳/۱۱/۱۳۹۴

حجت الاسلام والمسلمین حیات آقای دکتر حسن روحانی
رئیس محترم جمهوری اسلامی ایران

در اجرای اصل یکصد و بیست و سوم (۱۲۳) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران قانون اصلاح موادی از قانون آیین نامه داخلی مجلس شورای اسلامی که با عنوان طرح به مجلس شورای اسلامی تقدیم گردیده بود، با تصویب در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۴/۱۱/۱۳۹۴ و تأیید شورای محترم نگهبان، به پیوست ابلاغ می گردد.

رئیس مجلس شورای اسلامی - علی لاریجانی

شماره ۱۵۳۲۸۷

۳۰/۱۱/۱۳۹۴

مجلس شورای اسلامی

در اجرای اصل یکصد و بیست و سوم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران به پیوست «قانون اصلاح موادی از قانون آیین نامه داخلی مجلس شورای اسلامی» که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ چهارم بهمن ماه یکهزار و سیصد و نود و چهار مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۷/۱۱/۱۳۹۴ به تأیید شورای نگهبان رسیده و طی نامه شماره ۸۳۳۱۲/۳۷۷ مورخ ۱۳/۱۱/۱۳۹۴ مجلس شورای اسلامی واصل گردیده، جهت اجرا ابلاغ می گردد.

رئیس جمهور - حسن روحانی

قانون اصلاح موادی از قانون آیین نامه داخلی مجلس شورای اسلامی

ماده ۱- منی زیر حایکزیب ماده (۱۳۵) می شود و تصره آن به عنوان تصره (۱) انفاء و سه بصره به عنوان تصره های (۲)، (۳) و (۴) به شرح زیر به آن الحاق می شود:

ماده ۱۲۵- رئیس مجلس شورای اسلامی موظف است یک نسخه از طرحها و لوایح عادی و یک فوریتی را پس از اعلام وصول به کمیسیون اصلی و کمیسیونهای فرعی جهت رسیدگی به مواد مرتبط و همچنین به مرکز پژوهشهای مجلس جهت رسیدگی و اظهار نظر کارشناسی ارجاع کند.

کمیسیونهای فرعی موظفند حداکثر ظرف مدت پانزده روز از تاریخ ارجاع طرح یا لایحه عادی و طرف مدت ده روز برای طرحها و لوایح یک فوریتی نسخه رسیدگی خود را طی گزارشی در مواد ارجاعی به کمیسیون اصلی ارائه کنند. هریک از نمایندگان نیز میتوانند پیشنهادها خود را در مورد کلیات و جزئیات طرحها و لوایح عادی ظرف مدت ده روز و در طرحها و لوایح یک فوریتی ظرف مدت پنج روز از تاریخ تویع طرح یا لایحه به کمیسیون اصلی و کمیسیونهای فرعی ارائه کنند.

مجلس کمیسیون اصلی برای رسیدگی به کلیات و جزئیات طرح یا لایحه عادی حداکثر سه ماه و در طرحها و لوایح یک فوریتی حداکثر یک ماه و نیم پس از تاریخ ارجاع است. چنانچه طرح یا لایحه یا برگزاری جلسات عادی و فوق العاده در مهلهای مذکور قابل رسیدگی نباشد یا درخواست کمیسیون و موافقت هیأت رئیسه مجلس این فرصت حداکثر تا دو برابر مدتهای مذکور قابل تمدید است.

بنصره ۲- در پایان مهلهای تعیین شده چنانچه گزارش کمیسیون اصلی ارائه نشود، هیأت رئیسه مجلس موظف است طرح یا لایحه را طبق بوبت در دستور هفتگی مجلس قرار دهد. در این صورت پیشنهادها موضوع این ماده در جلسه علنی مطرح میشود. در صورتی که گزارش کمیسیون اصلی تا سه روز قبل از شروع رسیدگی به طرح یا لایحه در جلسه رسمی مجلس بین نمایندگان تویع گردد گزارش کمیسیون خاتمین طرح یا لایحه میشود. در این صورت نمایندگان میتوانند تا چهل و هشت ساعت پس از تویع گزارش کمیسیون، پیشنهادهای خود را شامل اصلاح، برگشت به طرح یا لایحه در هر مورد، حذف کل ماده یا بنصره یا بند یا جزء به هیأت رئیسه مجلس ارائه کنند یا با تویع پیشنهاد، در جلسه رسمی مجلس مورد رسیدگی قرار گیرد.

بنصره ۳- چنانچه در کلیات، نظر کمیسیونهای فرعی یا نظر کمیسیون اصلی متفاوت باشد، در جلسه رسمی مجلس قبل از رأی گیری برای کلیات، سخنگو یا یکی از اعضای آن کمیسیونها میتوانند نظر کمیسیون خود را توضیح دهند.

بنصره ۴- در مواردی که طرح یا لایحه طبق آیین نامه به صورت دوشواری رسیدگی میشود در شور اول کلیات و در شور دوم جزئیات طبق این آیین نامه رسیدگی میشود.

ماده ۱۲۵- یک ماده به عنوان ماده (۱۲۵) مکرر) به شرح زیر به قانون الحاق میشود:

ماده ۱۲۵ مکرر - همزمان با وصول طرحها و لوایح توسط کمیسیونها در صورت ضرورت و با تصویب کمیسیون اصلی، طرح یا لایحه به کارگروه کارشناسی مرکز پژوهشهای مجلس شورای اسلامی ارجاع میشود. رئیس مرکز پژوهشهای مجلس موظف است مناسب با موضوع و مواد طرح یا لایحه کارگروهی جهت بررسی طرح یا لایحه ارجاعی، مسیکل از کارشناسان آن مرکز و اسخاض حقیقی و حقوقی صاحب نظر اعم از نمایندگان فعلی و ادوار مجلس، کارشناس معاونت فوانس مجلس، دیوان محاسبات، مراکز علمی و پژوهشی حوزه و دانشگاه، دستگاههای اجرایی، بخش خصوصی و دستگاههای مرتبط با طرح یا لایحه، تشکیل دهد و در بدو کار رئیس و دبیر آن را تعیین کند. رئیس کارگروه موظف است پس از بحث و بررسی کارشناسی در کارگروه و در صورت لزوم پس از مطالعه طبیعی فوانس و مقررات و تجربیات سایر کشورها و با بررسی سوابق قانونگذاری و پیشنهادها کمیسیونهای فرعی و نمایندگان، گزارش کارگروه را با رعایت اسناد بالادستی از جمله قانون اساسی، سند چشم انداز، سیاستهای کلی نظام و قانون برنامه توسعه، همراه با مشخصات اعضای کارگروه به کمیسیون اصلی ارائه کند. رئیس یا نماینده کارگروه موظف است با شرکت در جلسات کمیسیون از گزارش ارائه شده دفاع کند. در صورت عدم نیاز به قانونگذاری جدید در موضوع مورد بحث، رئیس کارگروه گزارش خود را با ذکر دلایل رد طرح یا لایحه به کمیسیون اصلی ارائه میکند.

بنصره ۱- چنانچه رئیس مرکز پژوهشهای مجلس از مجمع تشخیص مصلحت نظام و شورای نگهبان جهت معرفی نماینده خود برای حضور در کارگروه موضوع این ماده دعوت به عمل آورد، مراجع مذکور در صورت تمایل میتوانند شخص یا اشخاصی را از اعضاء یا اعضاء به مرکز معرفی کنند. عدم معرفی یا حضور نیاقتن نمایندگان مذکور، مانع از تشکیل کارگروه نیست.

بنصره ۲- ارجاع طرح یا لایحه به کارگروه موضوع این ماده نافذ مسؤولت مرکز پژوهشهای مجلس در ارائه نظرات کارشناسی به کمیسیونها و جلسات رسمی مجلس مندرج در قانون شرح وظایف مرکز پژوهشهای مجلس نخواهد بود.

بنصره ۳- حداکثر زمان رسیدگی به طرحها و لوایح عادی در مرکز پژوهشها یک ماه و نیم پس از ارجاع و در طرحها و لوایح یک فوریتی یک ماه پس از ارجاع میشود. در صورت ضرورت این فرصتها با درخواست مرکز پژوهشها و تأیید کمیسیون اصلی قابل افزایش است.

ماده ۱۲۶- متن زیر جایگزین ماده (۱۲۶) میشود و بنصره های (۱) و (۲) آن ابقاء میشود:

ماده ۱۲۶- کمیسیون اصلی موظف است در رسیدگی به طرحها و لوایح از وررا و با بالاترین مقام دستگاههای اجرایی مرتبط با موضوع، مرکز پژوهشها، دیوان محاسبات، نمایندگان کمیسیونهای فرعی و نمایندگانی که در موعد مقرر پیشنهاد خود را ارائه نموده اند و عبدالروم نماینده بخش خصوصی اعم از انقهای: بازرگانی و صنایع و معادن، کشاورزی، تعاون، اصناف، تشکلهای کارگری، انجمنها و اتحادیهها و مجامع صنفی، صنعتی، معدنی و کشاورزی حسب مورد دعوت نماید و پس از رسیدگی گزارش خود را در مهله مقرر به هیأت رئیسه مجلس تقدیم کند.

ماده ۱۲۶- یک ماده به عنوان ماده (۱۲۶) مکرر) به شرح زیر به قانون الحاق میشود:

ماده ۱۲۶ مکرر - پس از تویع گزارش نهانی کمیسیون اصلی توسط هیأت رئیسه مجلس، کمیسیونهای فرعی در موارد ارجاعی و نمایندگان میتوانند ظرف مدت ده روز از تاریخ تویع گزارش، پیشنهادها خود را در خصوص اصلاح، برگشت به طرح یا لایحه اصلی و پیشنهادهای الحاقی در هر ماده و اجزای آن، حذف کل ماده و اجزای آن به هیأت رئیسه مجلس ارائه کنند.

بنصره - گزارش کمیسیون اصلی همراه با گزارش کمیسیونهای فرعی و پیشنهادها نمایندگان موضوع این ماده و ماده (۱۲۵) در مورد هر طرح یا لایحه و همچنین در موارد ارجاعی به کمیسیون اصلی حین بررسی طرحها و لوایح حداقل چهل و هشت ساعت و در موارد اعاده شده از شورای نگهبان حداقل یک جلسه یا بیست و چهار ساعت قبل از رسیدگی در جلسه رسمی مجلس باید بین نمایندگان مجلس تویع شده باشند. در غیر این صورت در آن جلسه قابل رسیدگی نیست.

ماده ۵ - ماده (۱۵۰) به شرح زیر اصلاح، و بنصره (۵) آن حذف و بنصره های (۱)، (۲)، (۳)، (۴) و (۶) آن ابقاء میشود:

در مواردی که موادی از طرحها و لوایح و همچنین مصوبات اعاده شده از شورای نگهبان جهت رسیدگی به کمیسیون اصلی ارجاع

می‌شود، نمایندگان عضو کمیسیون‌های فرعی و سایر نمایندگان می‌توانند با حضور در کمیسیون اصلی، در زمان اعلام شده توسط کمیسیون نظرات و پیشنهادها را مطرح کنند.

ماده ۶۰۶ - ماده (۱۵۱) قانون به شرح زیر اصلاح و در صدر جزء (۲) بند (الف) ماده (۱۱۲) پس از عبارت «سخنگوی کمیسیون اصلی» عبارت «حداکثر ده دقیقه» جایگزین «حداکثر پنج دقیقه» و تبصره (۱) بند (الف) آن و همچنین ماده (۱۵۲) حذف می‌شود:

ماده ۱۵۱ -

(الف) هنگام رسیدگی به کلیات گزارش کمیسیون اصلی در جلسه رسمی مجلس، ابتداء سخنگوی کمیسیون حداکثر به مدت ده دقیقه توضیحات لازم را ارائه می‌کند و در صورت نیت‌نام نمایندگان، حداکثر سه نفر مخالف و سه نفر موافق به ترتیب یک مخالف و یک موافق هر کدام حداکثر پنج دقیقه نظرات خود را درباره قبول یا رد کلیات بیان می‌نمایند و نماینده دولت و سخنگوی کمیسیون در صورت تمایل هر کدام حداکثر به مدت پنج دقیقه نظرات خود را بیان می‌کنند و برای کلیات رأی‌گیری می‌شود. در طرحها و لوایح مهم با معطل، به پیشنهاد کسی بازده نفر از نمایندگان یا رئیس جلسه و تصویب مجلس مدت زمانهای مذکور دوبرابر می‌شود.

(ب) در صورت تصویب کلیات، رسیدگی به جزئیات طرحها و لوایح در جلسه رسمی مجلس به شرح زیر خواهد بود:

۱- گزارش کمیسیون اصلی در خصوص ماده‌واحد یا هریک از مواد و اجزای آن به ترتیب مواد توسط یکی از اعضای هیأت‌رئیس مجلس فراتر می‌شود، در صورتی‌که نسبت به ماده‌واحد یا هر یک از مواد و اجزای آن پیشنهاد جاب‌شده وجود داشته باشد ابتداء مصوبه کمیسیون اصلی در آن مورد رسیدگی می‌شود و در صورت وجود مخالف، یک نفر مخالف و سپس یک نفر موافق و پس از آن نماینده دولت و سخنگوی کمیسیون هر یک حداکثر پنج دقیقه صحبت خواهند کرد و نسبت به مصوبه کمیسیون اصلی رأی‌گیری می‌شود.

۲- در صورت عدم تصویب مصوبه کمیسیون اصلی در ماده‌واحد یا هر یک از مواد و اجزای آن به ترتیب پیشنهادها جاب‌شده اصلاحی یا اولویت پیشنهادهای کمیسیون‌های فرعی و سپس نمایندگان، به ترتیب جمعیت بیشتر به تشخیص رئیس جلسه و در پیشنهادها مشابه به ترتیب نوبت و در صورت نیاز به قید فرعه توسط یکی از اعضای هیأت‌رئیس به شرح فوق بررسی و رأی‌گیری خواهند شد.

۳- در صورت عدم تصویب پیشنهادها جاب‌شده اصلاحی، پیشنهاد جاب‌شده بازگشت به لایحه یا طرح اصلی از کمیسیون‌های فرعی یا نمایندگان در ماده‌واحد یا هر یک از مواد و اجزای آن به شرح فوق مطرح و رأی‌گیری می‌شود. در صورت تصویب پیشنهاد برگشت به لایحه یا طرح اصلی در هر ماده پیشنهادها جاب‌شده اصلاحی یا الحاقی مرتب و غیرمغایر با مصوبات در آن مورد قابل طرح است.

۴- در صورت عدم تصویب پیشنهاد بازگشت به ماده‌واحد یا هریک از مواد و اجزای طرح یا لایحه اولیه، پیشنهاد جاب‌شده کمیسیون‌های فرعی یا نمایندگان درباره حذف کل ماده‌واحد یا هریک از مواد و اجزای گزارش کمیسیون اصلی به شرح فوق مطرح و رأی‌گیری می‌شود.

۵- در صورت عدم تصویب پیشنهاد جاب‌شده کمیسیون‌های فرعی یا نمایندگان درباره حذف کل هریک از مواد و اجزای آن بکنار دیگر مصوبه کمیسیون اصلی در خصوص آن مورد به رأی گذاشته می‌شود. در صورت عدم تصویب این موارد، پیشنهادها جاب‌شده جدید در جلسه رسمی مجلس پذیرفته می‌شود و با در صورت لزوم رئیس جلسه آن مورد را برای رسیدگی مجدد به کمیسیون اصلی ارجاع می‌دهد.

در کلیه مواردی که مصوبه کمیسیون اصلی، با هریک از پیشنهادها اصلاحی، بازگشت به طرح یا لایحه اولیه به تصویب مجلس برسد، پیشنهادها جاب‌شده الحاقی مرتب و غیرمغایر با مصوبه مجلس به تشخیص رئیس جلسه به ترتیب پیشنهادها کمیسیون‌های فرعی و سپس نمایندگان مطرح و در هر مورد به شرح فوق رسیدگی و رأی‌گیری می‌شود.

پس از تعیین تکلیف نسبت به پیشنهادها جاب‌شده کمیسیون‌های فرعی و نمایندگان در ماده‌واحد یا مواد و اجزای آنها، در پایان نسبت به کل گزارش کمیسیون اصلی یا اصلاحات انجام‌شده رأی‌گیری می‌شود؛ در صورت عدم تصویب کل گزارش کمیسیون اصلی، پیشنهادها جاب‌شده جدید در جلسه مجلس پذیرفته می‌شود و با در صورت ضرورت برخی از مواد گزارش کمیسیون اصلی به تشخیص رئیس‌جلسه جهت رسیدگی مجدد به کمیسیون اصلی ارجاع می‌گردد و برای مابقی مواد رأی‌گیری می‌شود.

۶- نسبت به آن‌دسته از مواد که مجدداً به کمیسیون اصلی ارجاع می‌شود، هر یک از نمایندگان می‌توانند در مهلت معین با حضور در کمیسیون پیشنهادها جاب‌شده خود را مطرح کنند. پس از چاپ و توزیع گزارش کمیسیون اصلی در موارد ارجاعی به کمیسیون، هر یک از نمایندگان می‌توانند با دوازده ساعت پس از توزیع گزارش کمیسیون اصلی پیشنهادها جاب‌شده خود را جهت طرح در جلسه رسمی مجلس به هیأت‌رئیس مجلس ارائه نمایند.

تبصره - در صورت عدم آمادگی یا عدم حضور سخنگوی کمیسیون، به ترتیب رئیس یا یکی از نواب رئیس یا سایر اعضای کمیسیون به جای وی از نظر کمیسیون دفاع می‌کند.

ماده ۷۰۷ - ماده (۱۵۵) و تبصره (۱) آن حذف و تبصره (۲) آن به عنوان ماده (۱۵۵) می‌باشد.

ماده ۸۰۶ - ماده (۱۵۶) حذف می‌شود.

ماده ۹۰۶ - ماده (۱۵۷) به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۱۵۷ - هنگام بحث نسبت به هر ماده، جنبه یا به درخواست کتبی هر یک از نمایندگان به تشخیص رئیس جلسه ابهامی در ماده مطرح‌شده وجود داشته باشد، پیشنهاد رفع ابهام در جلسه پذیرفته و با صحبت یک مخالف و یک موافق هر کدام به مدت حداکثر پنج دقیقه به رأی گذاشته می‌شود و یا موضوع جهت رفع ابهام توسط رئیس‌جلسه به کمیسیون اصلی ارجاع می‌گردد.

قانون فوق مشتمل بر نه ماده در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ چهارم بهمن‌ماه یکهزار و سیصد و بود و چهار مجلس شورای اسلامی تصویب شد و در تاریخ ۷/۱۱/۱۳۹۴ به نایب‌شورای گهپان رسید.

رئیس مجلس شورای اسلامی - علی لاریجانی